

[COVERTEKST]

Vijftig jaar met vakantie

ONTDEKKINGSTOCHT DOOR EEN HALVE EEUW
VAKANTIECENTRUM WITTERZOMER

[TEKST 1]

De zon komt op...

Een nieuwe dag begint op Witterzomer. De zon kleurt de lucht boven het dorp Witten. Er zit dauw op de takken. Het gras is nat. Het is hier stil. Zo stil dat je de stilte bijna kunt horen. Behalve de drie konijnen aan de bosrand slaapt iedereen nog. En waarom zou je ook wakker zijn op dit uur van de dag. Het is vakantie, per slot van rekening.

Witterzomer wordt wakker. Nog even en dan begint iedereen langzaam op gang te komen. Een vers broodje halen voor een rustig ontbijt buiten, een frisse duik in het zwembad, een partijtje tennis voor een sportief begin. Of gewoon nog even lekker niks. Even zitten en verder lezen waar je gisteren gebleven was. Dit is er precies de plek voor.

Vijftig jaar geleden begon Witterzomer met een handvol vakantiehuisjes en enkele tientallen kampeerplekken in het bos.

Sindsdien is er veel veranderd. Witterzomer is groter geworden en uitgegroeid tot een vakantiecentrum met alles erop en eraan. In die halve eeuw heeft Witterzomer vele tienduizenden gasten onvergetelijke vakanties bezorgd.

Vijftig jaar geleden begon het hier. Op de volgende bladzijden zult u zien dat er op Witterzomer veel veranderd is. En veel gebleven... de rust van deze ochtend bijvoorbeeld.

[TEKST 2]

Op historische grond...

Witterzomer is een oeroude plek. Een stuk Drentse natuur aan de rand van de middeleeuwse es van Witten. De monumentale boerderijen in het dorp bewijzen dat hier al eeuwenlang gewoond en gewerkt is.

Vorbij Witterzomer begonnen vroeger eindeloze moerassen. De wereld leek hier op Witterzomer op te houden. Dat gold ook voor de boeren die hier een paar duizend jaar geleden al gewoond moeten hebben. De scherven van hun urnen verraden hun aanwezigheid vroeger. Op Witterzomer loop je op historische grond...

't Zomer op de kaart

Wie goed op de kaart uit 1767 van het dorp Witten kijkt, ziet aan de westkant van het dorp bergjes met een ven getekend. Met priegelletters staat erbij geschreven *Somer Meer*. Een zandverstuiving met kale zandheuvels en drassige laagtes. En verderop heide zo ver je kunt kijken.

Water uit de IJstijd

Smeltende brokken ijs zorgden in de IJstijd voor diepe kuilen in het landschap. De grootste gletsjerkuilen zijn het Ven en de Spartelvijver. De meeste kuilen groeiden vol met veen. Boeren kochten deze veenputten om er hun eigen turf uit te spitten.

Op de oudste kaarten van Witterzomer was het Ven al een drassige plek in de heide.

Sporen door het veld

Je kunt het je bijna niet voorstellen, maar driehonderd jaar geleden liep de westelijke route van Assen naar Meppel over Witterzomer. Voordat de straatweg langs de Drentsche Hoofdvaart het de postkoetsen gemakkelijk maakte, kozen ze 200 jaar geleden de hoge, droge weg over Witterzomer.

U kunt de oude route van de postkoets nog steeds over Witterzomer volgen als een diep spoor door het veld. De beste plek om het te bekijken is ten noorden van het Ven. Hier is het spoor meer dan een meter diep.

De wallen van Witterzomer

Aanvankelijk lieten de boeren van Witten het heuvelachtige Witterzomer links liggen. Ze hadden voldoende akkergrond en ze hadden enorme heidevelden voor de schaapskudde. Wat hadden ze op 't Zomer te zoeken...

Pas aan het eind van de 19e eeuw werd in Drenthe op grote schaal 'woeste grond' ontgonnen en kwam ook een plek als Witterzomer in de belangstelling. Hermannus Hartogh Heijs van Zouteveen kocht er in 1870 grond en plantte lariks en grove den om later het hout te verkopen. Rond 't Zomer liet hij een sloot graven en een wal opwerpen om de schapen van het dorp ervan te weerhouden een sappig hapje van het jonge groen te nemen.

Op verschillende plaatsen op Witterzomer kunt u die oude houtwallen van Hartogh Heijs nog steeds goed herkennen. Een mooie plek hiervoor is langs het fietspad. Het fietspad ligt dus binnen de wal van Witterzomer.

[TEKST 3]

Geen man om stil te zitten...

Het meest prille begin van vakantiecentrum Witterzomer ligt al ver voor de Tweede Wereldoorlog. In 1928 kocht ontginner en aardappelexporteur Hielke Zingstra achttien hectare grond op Witterzomer. De dokter had hem het advies gegeven dat hij het vanwege zijn gezondheid wat kalmer aan moest doen. En wat is er rustgevender dan een bosrijke omgeving... Hielke Zingstra was echter geen man om stil te zitten.

Het Witte huis

In maart 1929 betrok de familie Zingstra het Witte huis dat ze aan de zandweg tussen Witten en Bovensmilde hadden laten bouwen. Een prachtig huis, maar zonder waterleiding en elektriciteit. Water kwam uit de put en de petroleumlamp zorgde voor licht. En als je onverhoopt iemand wilde bellen, moest je naar de familie Eefting in Witten waar ze de enige telefoon van het dorp hadden.

Prima plek

Vader Hielke Zingstra stortte zich aanvankelijk fanatiek op de bosbouw. Honderden fijnsparren en Oostenrijkse dennen werden er op Witterzomer gepoot. Een deel ervan zorgt tot op de dag van vandaag voor schaduw en beschutting.

Maar Zingstra zag meer mogelijkheden voor Witterzomer. Hier was het een prima plek voor een theehuis en voor het gezelschap verbaasde familieleden bedacht hij er ook nog een uitkijktoren bij. Het zou voorlopig bij plannen blijven...

Tempel van Salomo

Strekte de fantasie van vader Zingstra zich uit tot een uitkijktoren, buurman Kooi wenste met niets minder genoegen te nemen dan de Tempel van Salomo. Jan Kooi woonde als kluizenaar in boerderijtje verstopt in het bos van Witterzomer. Kooi was heilssoldaat, sterrenwichelaar en verzamelaar van alles was los en vast zat met het doel daar later zijn Tempel van te kunnen bouwen. Met graagte vertelde hij later de gasten van de camping over zijn ideeën.

De naam Kooisveld herinnert nog aan deze bijzondere bewoner. Veel van de namen op Witterzomer houden de herinnering aan vorige eigenaren en bestemmingen levend. Naast Kooisveld zijn dat bijvoorbeeld Eeftingsveld, Jagtweide, Boersveld, Vossenhoek, Schapenveld, Witteres en Witterholt.

Eerste tentjes

Inmiddels is de zoon van vader Zingstra zelf een eind in de zeventig. Deze Hielke Zingstra – hij heeft dezelfde voornaam als zijn vader - zou in 1952 de oprichter worden van het recreatiecentrum. Reeds voor de oorlog was hij als echte padvinder de eerste kampeerder op Witterzomer. Steeds meer vrienden ontdekten Witterzomer. Op de plaats waar nu het restaurant staat, ontstond langzaam maar zeker een kampeerveldje. Zonder enige voorziening overigens. Bij de pomp van de familie Zingstra vulden ze hun veldflessen.

Nachtverblijf voor Kampeerders

Zelfs de Tweede Wereldoorlog doofde het enthousiasme van de kampeerders niet. Alleen hadden de Duitsers het verboden om tussen 24.00 en 04.00 uur in een tent te verblijven. De ANWB bedacht toen het *Nachtverblijf voor Kampeerders en/of Watertoeristen*. Ook de familie Zingstra werd om medewerking gevraagd. Overdag brachten de gasten in de eigen tent door en 's nachts kwamen ze in de schuur slapen. Later realiseerden de Zingstra's zich dat zo'n nachtverblijf graag door onderduikers gebruikt werd om zich als onschuldig toerist te kunnen verplaatsen.

Loopgraven uit de oorlog

In de laatste oorlogsmaanden legden dwangarbeiders van de Organisation Todt ook op Witterzomer verdedigingswerken aan om de geallieerde opmars te stuiten. Toen de geallieerden in april 1945 Noord-Nederland daadwerkelijk binnenvielen, zijn de tankgrachten, bunkers en loopgraven echter nooit gebruikt.

In het bos ten noorden van het Ven zijn de resten van de loopgraven nog goed te zien.

[TEKST 4]

Het voorzichtige begin

In november 1950 rolde er bij de familie Zingstra een brief van het Asser gemeentebestuur in de bus. De gemeente was op zoek naar een geschikte plaats voor een kampeeraccommodatie. Iedereen wilde kamperen, elke gemeente wilde een camping. Op advies van de ANWB en de Kampeerraad was de keuze van de gemeente Assen op Witterzomer gevallen.

Hobby

Was vader Zingstra aanvankelijk wat sceptisch over 'die lui in hun tentjes', de inhoud van de brief klonk de zoon als muziek in de oren. De toen 28-jarige Hielke Zingstra en zijn vrouw Dinie Offereins gaven hun emigratieplannen op. Samen besloten ze op Witterzomer van hun kampeerhobby hun beroep te maken.

Het zou overigens nog twee jaar duren voor Witterzomer zijn eerste gasten kon ontvangen. Er was geen waterleiding en geen elektriciteit op het terrein. De gemeente beloofde waterleiding naar Witterzomer aan te leggen. Eén kraantje leverde bij de opening een klein straaltje water. Pas in 1954 kreeg Witterzomer elektriciteit. Tot die tijd leverde een aggregaat rokend en puffend 24 volt elektrische stroom op het terrein.

Schaarste

Er was in die beginjaren schaarste aan bouw materiaal en het ministerie van Wederopbouw en Huisvesting was niet erg scheutig met het geven van bouwvergunningen voor de recreatiesector. De Zingstra's waren echter niet voor één gat te vangen en ze wisten in 1951 op het Groninger Hogeland een groot houten kantoor van Domeinen op de kop te tikken dat op Witterzomer werd ingericht als receptie, winkel, kantine en woonhuis tegelijk.

Opening

Op zaterdag 10 mei 1952 hees burgemeester De Dreu de vlag van Witterzomer voor de eerste keer: een blauw veld met een stralend gele zon en een grote witte W. De burgemeester zei: 'Door Witterzomer zal nóg meer de aandacht van Nederland, en zelfs van het buitenland, op

Assen vallen. Met de overtuiging dat men op Witterzomer een heerlijke vakantie zal kunnen doorbrengen, verklaar ik Buitencentrum Witterzomer voor geopend.'

In het eerste jaar kon Witterzomer 3500 overnachtingen door 475 gasten noteren. Ter vergelijking: een halve eeuw later moet u denken aan meer dan 200 duizend overnachtingen.

Geholpen door Hielke Zingstra en zijn vader toont burgemeester De Dreu de vlag van Witterzomer.

De eerste bungalows op Witterzomer

In totaal telde Witterzomer in het eerste jaar zeven bungalows: twee stenen bungalows met de namen Koolmees en Roodborstje, drie houten vakantiehuisjes met de namen Wielewaal, Leeuwerik en Kiekewiet en twee trekkershutten met de namen Merel en Karekiet. De bungalows kosten 40 gulden per week, een hut 25 gulden.

Stromend water, laat staan elektriciteit hadden die eerste bungalows nog niet. Water haalde je bij de kantine. Naar de wc ging je het eerste jaar op een sanitaire voorziening die de fraaie naam 'droogcloset' droeg, maar in feitelijk niet veel meer was dan een verplaatsbaar houten hokje met een 'poepdoos' boven een gat in de grond.

Aapjes kijken...

Vlak na de opening van Witterzomer kwam de vergunning af voor het theehuis dat in het tweede seizoen van Witterzomer in gebruik genomen werd. Hiermee leek het oude idee van vader Zingstra alsnog verwezenlijkt...

In het begin was het theehuis zowel voor de gasten als voor voorbijgangers. Op zomerse dagen zwierven prompt tientallen Assenaren over het terrein om de kampeerders indringend gade te slaan. In 1956 maakten de Zingstra's een eind aan dit 'aapjes kijken' en was de kantine uitsluitend voor de gasten toegankelijk.

[TEKST 5]

Kamperen in de natuur

Kamperen lijkt zo eenvoudig. Tot je de eerste Kampeerkampioen uit 1940 leest: 'Alle Nederlandse tentbewoners moeten leren kamperen. Men wordt nu eenmaal geen kampeerder alleen doordat men toevallig in het bezit is van een tent. Evenmin als men een tennisser wordt door een winkel binnen te stappen en een racket te kopen. Ook kamperen moet geleerd worden.'

Paspoort

Ook op Witterzomer waren er speciale kampen waar de deelnemers les kregen in het zoeken van een geschikte plek, het vlekkeloos opzetten van de tent en hoe je een greppeltje om de tent moest graven bij naderend noodweer. Wie de theorie geleerd had en een en ander in de praktijk wist te brengen, kwam in aanmerking voor het felbegeerde kampeerpaspoort.

Primitief

Kamperen begin jaren vijftig betekende voornamelijk afzien. Sjouwen met een loodzware katoenen tent, met degelijke houten stokken, meters scheerlijnen en onhandige houten haringen.

Het liefste kookte je op een houtvuurtje, anders op de primusbrander. De kookuitrusting bestond uit een keteltje en een paar aluminium pannen, soms speciaal voor het kamperen gekocht, meestal gewoon uit het keukenkastje van thuis meegenomen.

Donzen slaapzakken en luchtbedden waren slechts voor een paar bevoorrechten weggelegd. De meeste kampeerders namen hun eigen beddengoed van huis mee en huurden op Witterzomer een strozak voor vijftien cent per dag. 's Avonds bungelde de stormlamp aan de luifel. Heel Witterzomer rook dan naar petroleum en houtvuurtjes.

Een echte kampeerder kon uren in de kleermakerszit op de grond zitten. Die had geen stoel nodig. Iets zwakkere typen hadden een speciaal klapstoeltje meegenomen. En wie op Witterzomer voor vijftien cent per dag een ligstoel huurde, ach, dat was natuurlijk geen echte kampeerder...

[TEKST 6]

Een rondje Witterzomer: Het Pelinckbos en het dorp Witten

Vanaf Witterzomer kunt u een interessante wandeling maken door het unieke, voor vrijwel iedereen onbekende Pelinckbos, een stukje natuur dat tot voor kort hermetisch van de buitenwereld was afgesloten. De route laat u verder onderweg tal van bijzonderheden ontdekken over het leven vroeger in het middeleeuwse boerendorp Witten.

Startpunt Receptie Witterzomer

Lengte route circa 5 km

Benodigde tijd 1½ à 2 uur

Honden toegestaan, mits aangelijnd

Begaanbaarheid paden in alle jaargetijden redelijk begaanbaar

- 1** Loop de toegangsweg naar Witterzomer af en ga linksaf het fietspad op. Bij de boerderij aan uw rechterhand neemt u de zandweg die links van de boerderij begint. Op de kruising gaat u schuin rechts richting bosrand.

Ontginningen De akkers waar u over loopt, horen niet bij de middeleeuwse esgronden van Witten. Ze werden aangelegd toen hier de heide ontgonnen werd. Dankzij de kunstmest kon er op deze grond iets verbouwd worden. Langs de weg liggen drie ontginningsboerderijen die rond 1910 werden gebouwd. Ze kregen de namen Witterbouwen, Zomerzicht en Witterzomer. Toen Hielke Zingstra in 1952 zijn camping begon, vroeg hij de toenmalige eigenaar van boerderij Witterzomer, of hij de prachtige naam voor zijn vakantiecentrum mocht gebruiken... Het mocht!

- 2** In het bos gaat u op de driesprong linksaf, vervolgens gaat u op de volgende driesprong rechtsaf.

Natuurontwikkeling Tot voor tien jaar was dit bos absoluut verboden terrein. De jachtopziener was er regelmatig aanwezig om overtreders met zachte drang buiten het werk te werken. Gelukkig mag iedereen tegenwoordig dit prachtige bos bezoeken.

Het karakter van het bos is de laatste jaren duidelijk aan het veranderen. Bestond het vroeger uit 'bomenakkers' met den, spar en lariks bestemd voor de houtproductie, tegenwoordig probeert de eigenaar er een veel gevarieerder bos van te maken.

Let er tijdens de wandeling maar eens op! Op de eentonige percelen met dennetjes die u hier en daar nog in het bos aantreft, groeit verder geen enkele andere soort. Op de stukken daarentegen waar hier en daar wat gekapt is en was de zonnestralen de bodem kunnen bereiken, groeien ook allerlei andere soorten bomen en struiken. En daar zie je een groene bosbodem in plaats van een bruin tapijt dode dennennaalden.

3 Neem het volgende pad rechts: een lange beukenlaan die u dwars door het Pelinckbos voert.

Het Pelinckbos U loopt nu het landgoed op dat aan het eind van de 19e eeuw werd aangelegd in opdracht van de bekende Drentse familie Pelinck. Het aanleggen van zo'n bos was in die jaren een lucratieve bezigheid. De aankoop van de grond kostte destijds vrijwel niets en door er snel groeiend naaldhout aan te planten kon er snel op een goede houtverkoop worden gerekend.

Op oude kaarten van het Pelinckbos is goed te zien dat het bos in keurige rechthoekig plantvakken is aangelegd. Langs de lanen kwamen beuken te staan. De beuken die u langs het pad ziet, zijn dus allemaal zo'n honderd jaar oud.

De wijk langs het bos Tot diep in het Pelinckbos dringt een systeem van dwarswijken en waterlopen door die in verbinding staan met de Drentsche Hoofdvaart. Ze werden destijds gegraven om het gebied af te wateren en de turf te vervoeren. Later dienden ze ook voor het transport van het gekapte hout.

4 Het pad eindigt bij een fietspad. Daar gaat u rechtsaf.

5 Bij de paddestoel gaat u linksaf.

De eekschillers Rechts van het fietspad ligt een stuk bos met dunne eikenboompjes. Als u goed kijkt, ziet u dat het uitlopers zijn op een veel dikkere stam. Dat komt omdat deze boompjes in de loop van de tijd herhaaldelijk gekapt zijn. Op allerlei plaatsen rond Witten vind je nog steeds dit soort esbosjes. Ze zijn indertijd door de boeren ingepoot voor de houtproductie. Soms gebruikten ze de dunne stammetjes zelf om ze als bonenstokken of paaltjes te gebruiken. Soms verkochten ze het hout van zo'n heel bosje aan een groep eekschillers.

In het voorjaar trokken vroeger tientallen eekschillers uit Gelderland naar Drenthe om er eikenhout te kopen. Ze sliepen bij de boeren in de schuur en zorgden voor drukte en gezelligheid in het dorp. Er kwamen immers nooit mensen van verre in het dorp...

Het was de eekschillers vooral om de schors te doen. Ze zaagden de stammetjes in korte stukken en schilden de bast eraf. De pakjes eikenschors brachten ze naar de leerlooierijen in Brabant waar er looizuur van gemaakt werd. Het hout werd in keurige bundeltjes als aanmaakhoutjes verkocht.

6 Het fietspad komt uit op een verharde weg. U volgt de weg enkele tientallen meters, dan neemt u het pad rechtsaf. De plas ligt links van u, de bosrand rechts.

De Baggelhuizen Zou u de verharde weg een stukje volgen, dan komt u bij een stuk of wat kleine keuterboerderijtjes die vroeger de naam Baggelhuizen kregen. Het werkwoord 'baggelen' in Baggelhuizen slaat op het opbaggeren van turf uit veenputten.

De Baggelhuizerplas Aan het eind van de jaren zestig ontstond deze grote recreatieplas, toen er grote hoeveelheden zand nodig waren voor de aanleg van de A28. Hier lag vroeger de Noordsch van het dorp Witten. Als u langs de plas loopt, moet u zich proberen voor te stellen dat de es hier vroeger hoger lag dan het dorp recht voor u. Zoveel zand is hier weggehaald...

5 Op de driesprong blijft u linksaf de plas volgen. Vervolgens gaat u op de volgende driesprong rechtsaf het dorp Witten in.

Toen de oude zandweg naar Assen rond 1900 een klinkerweg werd, vierde het dorp feest. Er werd zelfs een lied gezongen bij de opening van

de Witterstraat: 'Zelfs de paarden op de stal die weten het al, de straat is klaar, de straat is klaar!'

4 Steek de Witterweg over en volg rechtdoor de weg Witterhaar. Blijf links van de weg lopen.

Het dorp Witten De naam Witten komt voor het eerst voor in een oude oorkonde uit 1294. Het dorp Witten is ouder dan de stad Assen. Zevenhonderd jaar geleden bestond het dorp Witten uit een stuk of vijf boerderijen. Er liep een zandweg van het dorp naar het tien kilometer verderop gelegen Rolde waar de Wittenaren ter kerke gingen en waar ze ook hun doden begroeven. Ergens halverwege dat pad werd in de Middeleeuwen Assen gesticht...

Het oude melkfabriekje Als u bij het adres Witterhaar 3/5 bent, moet u 'ns goed op het gebouw letten. Dit werd indertijd in 1818 als het eerste schooltje van het dorp gebouwd. Ongeveer in 1890 kwam hier het coöperatieve melkfabriekje van Witten. Met handkracht werd hier door directeur Mulder en zijn knecht de boter gekarnd.

Monumentale boerderijen Links van de weg liggen twee monumentale oude boerderijen (Witterhaar 11 en 13). Beide boerderijen stammen in hun huidige vorm uit de 18e eeuw. De boerderij Witterhaar 11 duikt reeds in 1487 als Paeschenerve in de oorkondes op. Oude inwoners van Witten kunnen zich nog goed herinneren dat hier langs de weg vroeger de houten, met riet gedekte schaapskooi van het dorp heeft gestaan. Ook de brandspuit van het dorp vond er vroeger onderdak. Onderzoek in de boerderij Witterhaar 13 heeft uitgewezen dat de balken van de oudste gebinten al voor het jaar 1500 zijn gekapt. Samen met de oude boerderij op het adres Witterzomer 1 zijn er dus drie boerderijen overgebleven van de zeven erven waar het dorp rond 1800 uit bestond.

De school van Witten Rechts van de weg bij het bosje ligt een grasveldje met een groepje bomen. Hier stond tot in de jaren zestig het tweeklassige schooltje van Witten. De school werd in 1931 geopend. Dat het ontvangen van onderwijs niet altijd een pretje moet zijn geweest, blijkt uit een boze brief van de onderwijsinspecteur uit 1956 waarin deze de gemeente Assen voor het blok zette: óf nieuwe kachels of de school onmiddellijk dicht! De gemeente koos eieren haar geld.

9 Voorbij het bosje in een flauwe bocht van de weg gaat u rechtsaf het zandpad op.

De Schapendrift Deze zandweg ligt hier al vele eeuwen. De weg was in gebruik als schapendrift. Langs dit pad ging de schaapskudde vanuit Witten 's morgens naar het Witterveld om er 's avonds langs terug te keren.

Schape n waren onmisbaar in de Drentse boereneconomie. De mest die de kudde in de schaapskooi achterliet, werd met heideplaggen vermengd en diende als mest voor de akkers. Kunstmest bestond nog niet, dus bepaalde het aantal schape n hoeveel land de boeren konden bebouwen.

De Zuidesch Het zandpad loopt over de middeleeuwse Zuidesch van het dorp Witten. Op de es hadden de boeren van het dorp hun akkertjes waar ze vroeger met name rogge en haver verbouwden. De essen werden destijds aangelegd op de wat hoger gelegen gronden bij het dorp. Met schape nmest probeerden de boeren hun land vruchtbaar te houden.

Het Witterveld Als u het pad zou blijven volgen, bracht u naar het Witterveld. Dit terrein is een zelfs voor Drentse begrippen uniek stukje natuur omdat hier nog levend hoogveen voorkomt en dat zie je vrijwel nergens meer.

Op dit moment is het terrein in gebruik bij het ministerie van Defensie en het is dus (nog) niet vrij toegankelijk. U moet het Witterveld dus voorlopig nog vanaf het fietspad bekijken. Maar het uitzicht alleen al is de moeite van een wandeling meer dan waard!

10 Bij de slagboom voorbij het bosje gaat u rechtsaf, volgens bij een volgende slagboom opnieuw rechtsaf en u bent terug op Witterzomer.

[TEKST 7]

De gasten willen méér...

In 1960 vertelde Hielke Zingstra zijn vader van zijn plannen om een zwembad op Witterzomer aan te leggen. Deze fronste zijn wenkbrauwen. Waarom zoveel geld uitgeven voor een zwembad? Zijn handelsgeest liet de oude Zingstra nooit in de steek: Hielke, van dat geld kun je drie bungalows bouwen!

Pioniersjaren

Toch kwam het zwembad er in 1962. De pioniersjaren van Witterzomer waren nauwelijks voorbij en het centrum was net uit de rode cijfers. Hielke en Dinie Zingstra wisten echter uit eigen ervaring dat er in tien jaar veel veranderd was en dat de gasten méér verwachten van een camping dan een mooie plek en schoon sanitair. En die drie nieuwe bungalows, die kwamen er ook in 1962...

Koninklijk bezoek

De datum 18 juli 1961 betekende niets meer of minder dan een mijlpaal in de geschiedenis van Witterzomer. Die dag bezocht koningin Juliana het vakantiecentrum.

Er waren weken van voorbereiding in het bezoek gaan zitten. Alles was van minuut tot minuut gepland, doorgesproken, heroverwogen en gerepeteerd. Hielke en Dinie Zingstra leidden koningin Juliana rond over het terrein waar de gasten overtuigend de rol van onschuldige vakantiegangers vertolkten.

Iedereen hield zich keurig aan het draaiboek, behalve de koningin zelf. Zij zorgde ervoor dat het voor het bezoek geplande uurtje uitliep tot meer dan twee uur en Commissaris der Koningin Cramer schuchter moest opperen: 'Majesteit, het is de hoogste tijd'.

Precies voor de witte streep stopt de koninklijke Rolls Royce. De volgens het draaiboek verplichte streep is met een Vim-bus in het zand gestrooid.

Koningin Juliana bij de familie Zingstra (links) met burgemeester Agter van Assen en Commissaris der Koningin Cramer (voor).

De jaren zestig betekenden voor Nederland en de Nederlanders dat de tijden van schaarste en wederopbouw zo'n beetje achter de rug waren. De gemiddelde Nederlander kreeg het duidelijk beter. Er kwam steeds meer welvaart en de broekriem kon zo langzamerhand een paar gaatjes lossen. Die veranderingen merkte je ook aan het vrijetijdsgedrag van de Nederlander. Een beter gevuld loonzakje deed half Nederland besluiten een auto aan te schaffen. En waarom met een tent op vakantie als je je een caravan kunt permitteren...

[TEKST 8]

De tijden veranderen...

Wie de oude foto's van Witterzomer bekijkt, ziet onmiddellijk hoeveel er in de loop van de tijd veranderd is. De gasten zijn veranderd, hun wensen veranderden. Witterzomer speelde op die wensen in en veranderde met zijn gasten mee.

Hoe gezellig en knus de oude 'Hans en Grietje vakantiehuisjes op Witterzomer er ook uitzagen, comfortabel kun je ze vergeleken met de moderne bungalows zeker niet noemen. Je sliep op een opklapbed in de kamer, een minikeldertje in de kast diende als koelkast en je moest buitenom naar de wc. Ergens in de jaren zestig kreeg de eerste bungalow op Witterzomer een eigen koelkast. Zoiets zette je toen bij wijze van spreken in de krant. Het bleek slechts het begin. Witterzomer telt op dit moment 45 bungalows: voorzien van alle comfort, maar nog steeds net zo gezellig als vroeger en heerlijk vrij in het bos. In het brede aanbod van het moderne Witterzomer passen naast deze riante accommodaties ook de eenvoudige trekkershutten die een dak boven het hoofd bieden voor degenen die wandelend of fietsend Drenthe komen ontdekken.

Heel vroeger stonden er op Witterzomer een paar grote legertenten voor groepen vakantievierende jongeren. In 1954 werd er een kamphuis gebouwd dat de typisch Drentse naam Schaapskooi kreeg. Nog steeds vinden groepen tot zo'n vijftig personen een prima onderdak in de Schaapskooi.

Een nieuwe trend van de jaren negentig werd het om er af en toe eens met de hele familie een weekendje op uit te trekken. In 1991 was Witterzomer een van de eerste bedrijven in Nederland met een familiebungalow. Inmiddels staan er vijf riante bungalows waar de hele familie gezellig rond de open haard kan schuiven. Niet alleen families maken er gebruik van, maar ook groepen, bedrijven en instellingen gaan ernaar toe om er samen een paar dagen helemaal uit te zijn.

De laatste twintig, dertig jaar is het kamperen enorm veranderd. De oude, loodzware tenten werden vervangen door lichtgewicht tenten met prima luchtbedden en warme slaapzakken. Het gewicht dat op die manier kon worden uitgespaard, wist men vervolgens ruimschoots te compenseren door een enorme uitbreiding van de kampeeruitrusting... En wie geen zin heeft om zelf kampeerspullen mee te slepen, kan op Witterzomer een volledig ingerichte Drentent huren.

De eerste caravans waren piepkleine kamertjes op wielen, maar de caravans werd groter en er kwam steeds luxe meer aan boord. Waarom zou het je onderweg moeten ontbreken aan het comfort dat je thuis gewend bent... Voor de camping betekende dit indertijd dat de plaatsen voorzien moesten worden van elektriciteit. Later volgden waterleiding en riolering en aan het begin van de jaren negentig kwamen daar zelfs kabelaan sluitingen bij. In totaal telt Witterzomer tegenwoordig ruim 500 toeristische plaatsen voor de komende en gaande man.

In de loop van de jaren zestig kreeg Witterzomer zijn eerste stacaravans van gasten die hun eigen 'buiten' wilden. Niet lang daarna kregen de stacaravans hun eigen plek op Witterholt, later kwamen ze ook elders op het park op speciale velden. Op dit moment staan er zo'n 200 stacaravans op Witterzomer op ruime plekken in een natuurlijke omgeving.

[TEKST 9]

Nieuwe gezichten, nieuwe inzichten

Het Witterzomer van vroeger herken je nauwelijks meer. Letterlijk kreeg het park een nieuw gezicht toen in de loop van de jaren tachtig de tweede generatie Zingstra's opgevolgd werd door de derde generatie. Tegelijkertijd veranderde het recreatiebedrijf overal in Nederland en kwamen er ook op Witterzomer nieuwe inzichten de poort binnen. Sterker nog: Witterzomer kreeg zelfs een hele nieuwe poort...

Nieuwe entree

Oudere gasten van Witterzomer herinneren zich de oude ingang nog precies. Halverwege de jaren tachtig werd tussen het oude terrein en het stacaravanpark Witterholt de nieuwe hoofdingang gebouwd. De knusse, maar zo langzamerhand wat onhandige entree in het bos maakte in 1983 plaats voor een toegangspartij waar de komende en gaande man letterlijk alle ruimte kregen.

Pioniersjaren

Er was een tijd dat iedereen op de Nederlandse campings en recreatiebedrijven alles bij voorkeur zelf uitvond en ontwikkelde. Die pioniersjaren zijn voorbij. De recreatiebranche is inmiddels een professionele bedrijfstak geworden.

Kwam het vroeger vooral op ervaring en intuïtie aan, tegenwoordig draait het om zaken als marktonderzoek en het analyseren van trends. Door regelmatig enquêtes te houden weet Witterzomer bijvoorbeeld dat zestig procent van de nieuwe gasten naar Witterzomer komt dankzij mond-tot-mond reclame. Gasten die tevreden zijn, vertellen thuis enthousiaste verhalen...

Professioneel

Het werk op Witterzomer gaat 365 dagen per jaar 24 uur per dag door. In de loop van de jaren is Witterzomer gegroeid tot een groot recreatiebedrijf waar in het zomerseizoen meer dan zeventig mensen om het de gasten naar hun zin te maken. Zo'n twintig medewerkers blijven het hele jaar door in dienst bij Witterzomer.

Een recreatiebedrijf doet niet alleen in recreatie en vrije tijd, maar heeft tegelijkertijd dagelijks te maken met zaken als milieu, veiligheid en hygiëne. Er worden steeds meer eisen aan een recreatiebedrijf gesteld en er wordt steeds meer van de medewerkers gevraagd. Met enthousiasme alleen red je het niet meer, want zo'n ontwikkeling vraagt om goed opgeleide mensen in een goed lopende organisatie.

Bewustwording

Het belang van natuur en omgeving vraagt van een recreatiebedrijf als Witterzomer om duurzaam ondernemen. Denk aan de milieuwetgeving die ook voor de recreatiebranche steeds veeleisender geworden is. De afvoer van het vuil bijvoorbeeld. Vroeger haalde de ponykar het vuilnis op en bracht het naar de eigen vuilstort achter op het terrein. Onvoorstelbaar zoiets tegenwoordig. Nu moet al het vuil gescheiden worden ingezameld en afgevoerd. En dat gaat om enorme hoeveelheden: één jaar Witterzomer betekent 125 duizend kilo afval dat al vrijwel geheel gescheiden wordt ingezameld.

De pony voor een vrachtwagentje is allang verdwenen van Witterzomer, maar pony's zijn er nog steeds. Alleen rijden ze hun ritjes nu uitsluitend voor de kinderen. Dat is goed voor het milieu, leuk voor de kinderen en uiteraard heel plezierig voor de pony's zelf...

Na bijna veertig jaar namen op 11 mei 1990 Hielke en Dinie Zingstra officieel afscheid van Witterzomer. Een nieuwe generatie Zingstra's, Hielke en Geesje Zingstra namen de leiding van het bedrijf over. Hier beide generaties geportretteerd aan de rand van de Spartelvijver.

[TEKST 10]

Het is nog steeds rustig in het bos

Witterzomer begon in de jaren vijftig op een terrein van tien hectare, halverwege de jaren zeventig was dat al vijftig hectare en tegenwoordig is het terrein zo'n tachtig hectare groot. Die extra ruimte is niet gebruikt om het terrein vol te bouwen. Je kunt op Witterzomer nog steeds rustig met je tentje in het bos staan of je caravan neerzetten op een gezellig veldje achteraf.

Honkvast

Waar mensen in hun vakantie naartoe willen, is in de loop van de tijd sterk veranderd. Een halve eeuw geleden waren mensen blij dat ze – voor het eerst in hun leven – met vakantie konden en was Drenthe voor velen een heel eind weg. Zo kreeg Witterzomer zijn eerste generatie gasten waarvan er velen het park door de jaren heen trouw gebleven zijn. Niet zelden is inmiddels al de derde generatie vaste gast op Witterzomer geworden...

Gastvrijheid en comfort

In de loop van de jaren nam de welvaart in Nederland zo toe dat wie ver weg wilde, daadwerkelijk ook verder weg kón. De Nederlandse recreatiebedrijven moesten alles op alles zetten om hun oude gasten te houden en nieuwe gasten binnen te halen.

Gastvrijheid en comfort, daar draaide het voortaan om. En uiteraard een heel breed aanbod accommodatie en voorzieningen. Meer dan ooit werden de fraaie omgeving en het Drentse landschap belangrijk in de promotie van Witterzomer.

Ruimte om jezelf te zijn...

De ruimte krijgen om jezelf te kunnen zijn, daar draait het om als je met vakantie bent. Wat je op je vakantie precies gaat doen, dat zal voor iedereen anders liggen. Op Witterzomer zorgen ze ervoor dat die mogelijkheden er zijn.

Recreatieteam

Destijds in 1960 was Witterzomer een van de eerste campings in Nederland met een professioneel recreatieteam. Jonge mensen die een sportopleiding volgden, kwamen een zomer lang op Witterzomer wonen en werken. Inmiddels is het uitgegroeid tot een professioneel team met tien medewerkers die in het seizoen dagelijks een groot aantal verschillende activiteiten organiseren.

Op verhaal komen

Themagericht werken is de laatste tijd helemaal in, thema's roepen een bepaalde sfeer op. Beleving is steeds belangrijker geworden om mensen zich thuis te laten voelen. Wat is vakantie anders dan het samen - letterlijk en figuurlijk - op verhaal komen? Tot op de dag van vandaag is het sociale aspect van het samen in de vakantie iets beleven, belangrijk gebleven. En dat recreatie op Witterzomer méér is dan louter ontspanning en vermaak, bewijzen de drukbezochte campingdiensten die sinds 1964 door de Stichting Interkerkelijk Recreatiewerk Witterzomer worden georganiseerd.

Voor de kinderen zijn er zomers van 's morgens vroeg tot 's avonds laat activiteiten en theater. Wat zou Witterzomer zijn zonder Slimpy en Sloompy...

In 1985 kreeg Witterzomer zijn Spartelvijver: een dagje naar het strand zonder Witterzomer te hoeven verlaten.

[TEKST 11]

Witterzomer, morgen en overmorgen

De geschiedenis van Witterzomer, daar ging het tot nu toe over. Over hoe het destijds allemaal begonnen is en wat er uiteindelijk van Witterzomer geworden is. Maar hoe zit het met de toekomst? Hoe zal Witterzomer er morgen en overmorgen uitzien?

Kwaliteit

Witterzomer is in het verleden stukje bij beetje uitgebreid en het park zal zich ook in de toekomst blijven ontwikkelen. Daarbij heeft Witterzomer altijd geprobeerd de markt in zijn volle breedte te bedienen door – letterlijk - alle mogelijke accommodatie aan te bieden. Ook dat blijft Witterzomer in de toekomst zeker doen.

Verder stelt directeur Hielke Zingstra vast: 'In ons aanbod aan de gasten hebben we op Witterzomer altijd geprobeerd eigentijds te zijn en onze gasten kwaliteit te bieden. Witterzomer kan ook in de toekomst niet zonder die kwaliteit en we zullen dus steeds proberen om die kwaliteit waar te maken.'

Persoonlijke aandacht

Je kunt tegenwoordig boeken via internet, de afhandeling in de receptie wordt steeds verder geautomatiseerd en die ontwikkelingen zullen beslist verder gaan. Het lijkt alsof het er een beetje haaks op staat, maar het belang van de persoonlijke wensen en aandacht voor de sfeer worden ondanks deze technische middelen steeds groter.

'Misschien mag je juist wel zeggen dat het belang van dit soort zaken juist dankzij die technische mogelijkheden groter kan worden, stelt Geesje Zingstra vast: 'Het gaat om de kracht van je hardware en je software samen, om het in computertaal te zeggen. Gasten willen als gast herkend worden en juist níét het gevoel hebben een nummer te zijn. De technische mogelijkheden die we hebben, zullen we in de toekomst vooral moeten gebruiken om de gast op zijn wenken te bedienen. Onze software is daarbij van wezenlijk belang in de vorm van aandacht voor de gasten. We moeten ze een onbezorgde vakantie bieden om op verhaal te komen. Hard- en software samen moeten ervoor zorgen dat onze gasten zich hier extra thuis kunnen voelen.'

Samenwerking

In 1975 stond Witterzomer mede aan de wieg van de Zilverberk-organisatie waaraan op dit moment negen gerenommeerde parken in Nederland en België deelnemen. Die samenwerking heeft van Zilverberk een kwaliteitslabel voor vakantieparken gemaakt. De deelnemers aan de organisatie profiteren van de voordelen van gezamenlijke promotie, inkoop en trainingen.

Witterzomer werkt verder nauw samen de Drentse parken Hunzedal en het Kuierpadien. Ook zijn er samenwerkingsverbanden met de attractieparken in Noord-Nederland in de vorm van de Wondere Wereld-pas en met een aantal Drentse groepsaccommodaties als Samenwerkende Groepsaccommodaties Drenthe.

Samenwerking met behoud van het eigen karakter, het heeft al meer dan een kwart eeuw het beleid van Witterzomer mede bepaald. Hielke Zingstra: 'De voordelen van de samenwerking gekoppeld aan de kwaliteit die we in huis hebben, plus de traditie van het familiebedrijf vormen naar ons gevoel een combinatie waar we op Witterzomer de komende jaren goed mee uit de voeten kunnen.'

De eerste brochure van Witterzomer uit 1952 beloofde zijn gasten echte rust en ontspanning: 'Witterzomer biedt U alle mogelijkheden voor het welslagen van een mooie vakantie, terwijl u toch niet verstoken bent van de gemakken van de moderne wereld'.

Een halve eeuw later gaat u naar www.witterzomer.nl om het terrein vast wat nader te bekijken. U wandelt over Witterzomer en kunt informatie inwinnen over de beschikbare bungalows, de groepsaccommodaties en de kampeerplekken. Als u uw plaatsje uitgezocht heeft, kunt u rechtstreeks reserveren.

[BACKCOVER]

Deze brochure werd uitgegeven door Vakantiecentrum Witterzomer ter gelegenheid van het vijftigjarig bestaan.

Het materiaal is voor het grootste deel afkomstig uit het archief van Witterzomer. Aanvullend beeldmateriaal komt van Bert Vennik (pag. #) en Harry Cock (pag. #) en uit de collectie van Martin Hiemink (pag. #) en het Drents Archief (pag #). De routekaart op pag # is vervaardigd door #.

Concept en tekst: Bertus Boivin, Assen

Vormgeving en productiebegeleiding: Albert Rademaker BNO, Annen

Druk en afwerking: Koninklijke Van Gorcum BV, Assen

Extra exemplaren van deze brochure kunt u aanvragen bij Witterzomer.

[LOGO]

Vakantiecentrum Witterzomer

Witterzomer 7

9405 VE Assen

telefoon: (0592) 39 35 35

fax: (0592) 39 35 30

e-mail: info@witterzomer.nl

Witterzomer op internet: www.witterzomer.nl